

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у октобру 2023. године у односу на септембар 2023. године, у просјеку су ниже за 0,4%, у односу на октобар 2022. године ниже су за 4,0% и у односу на децембар 2022. године ниже су за 3,6%.

Посматрано по намјени потрошње, у октобру 2023. године у односу на септембар 2023. године, цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку су више за 0,2%, цијене енергије више су за 0,1%, цијене интермедијарних производа у просјеку су ниже за 0,5%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу ниже су за 0,1%, док су цијене капиталних производа у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у октобру 2023. године у односу на септембар 2023. године, цијене подручја (B) Вађење руда и камена у просјеку су више за 4,5%, цијене подручја (E) Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине више су за 2,0%, док су цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија у просјеку су ниже за 0,6%.

По областима индустријске производње, у октобру 2023. године у односу на септембар 2023. године остварен је раст цијена у областима: Вађење руда метала 6,7%; Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала 2,0%; Производња производа од гуме и пластичних маса 0,6%; Производња намјештаја 0,2%.

Пад цијена у октобру 2023. године у односу на септембар 2023. године забиљежен је у областима: Производња хемикалија и хемијских производа као и Производња базних метала по 2,9%; Производња одјеће 2,2%; Производња осталих производа од неметалних минерала 1,9%; Производња пића као и Производња машина и опреме Д.Н. по 1,0%; Производња прехранбених производа 0,4%; Производња готових металних производа, осим машина и опреме као и Производња електричне опреме по 0,2%; Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала 0,1%.

У преосталих девет области индустријске производње цијене су у октобру 2023. године у односу на септембар 2023. године у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in October 2023, compared to September 2023, were on average 0.4% lower, compared to October 2022 they were 4.0% lower and compared to December 2022 they were 3.6% lower.

By purpose of consumption, in October 2023, compared to September 2023, prices of consumer durables were on average 0.2% higher and prices of energy were 0.1% higher, prices of intermediate goods were on average 0.5% lower and prices of consumer non-durables were 0.1% lower, while prices of capital goods remained on average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), in October 2023, compared to September 2023, prices of the section (B) Mining and quarrying were on average 4.5% higher and prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were 2.0% higher, while prices of the section (C) Manufacturing were on average 0.6% lower.

By division of industrial production, in October 2023, compared to September 2023, prices increased in the following divisions: Mining of metal ores 6.7%; Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 2.0%; Manufacture of rubber and plastic products 0.6%; Manufacture of furniture 0.2%.

A decrease in prices in October 2023, compared to September 2023, was recorded in the following divisions: Manufacture of chemicals and chemical products and Manufacture of basic metals 2.9%; Manufacture of wearing apparel 2.2%; Manufacture of other non-metallic mineral products 1.9%; Manufacture of beverages and Manufacture of machinery and equipment n.e.c. 1.0%; Manufacture of food products 0.4%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment and Manufacture of electrical equipment 0.2%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting material 0.1%.

In the remaining nine divisions of industrial production, prices in October 2023, compared to September 2023, remained on average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, ОКТОБАР 2023.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, OCTOBER 2023

Назив (по PRODCOM-у)		X 2023 IX 2023	X 2023 X 2022	X 2023 XII 2022	I-X 2023 I-X 2022	X 2023 Ø 2022	X 2023 Ø 2015	Name (by PRODCOM)
УКУПНО		99,6	96,0	96,4	104,1	100,8	135,1	TOTAL
По намјени потрошње								By purpose of consumption
Енергија		100,1	83,3	82,3	110,3	97,5	149,0	Energy
Интермедијарни производи		99,5	95,9	97,2	103,1	99,9	141,1	Intermediate goods
Капитални производи		100,0	92,4	94,1	99,7	97,6	118,8	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу		100,2	104,1	101,7	110,7	109,6	123,8	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу		99,9	105,3	102,1	106,9	107,4	120,7	Consumer non-durables
По подручјима и областима								By section and division
B	Вађење руда и камена	104,5	92,3	96,8	91,1	92,1	154,3	B Mining and quarrying
05	Вађење угља и лигнита (мрког угља)	100,0	97,1	96,2	132,2	121,6	209,1	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07	Вађење руда метала	106,7	90,8	97,7	80,9	83,9	141,5	07 Mining of metal ores
08	Вађење осталих руда и камена	100,0	111,6	111,6	105,9	114,3	129,4	08 Other mining and quarrying
C	Прерађивачка индустрија	99,4	96,3	96,5	105,6	102,0	135,9	C Manufacturing
10	Производња прехранбених производа	99,6	103,3	101,3	106,3	106,0	125,3	10 Manufacture of food products
11	Производња пића	99,0	102,4	103,0	108,4	108,9	102,2	11 Manufacture of beverages
13	Производња текстила	100,0	102,6	102,6	107,1	107,6	136,4	13 Manufacture of textiles
14	Производња одјеће	97,8	98,1	98,1	103,1	100,5	126,2	14 Manufacture of wearing apparel
15	Производња коже и производа од коже	100,0	103,7	93,5	109,2	105,5	116,9	15 Manufacture of leather and related products
16	Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	99,9	92,7	95,3	101,9	99,7	144,6	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17	Производња папира и производа од папира	100,0	91,5	91,8	98,2	95,0	121,8	17 Manufacture of paper and paper products
19	Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	100,0	78,3	77,2	103,3	90,1	134,8	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20	Производња хемикалија и хемијских производа	97,1	106,9	94,0	141,2	120,5	166,2	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22	Производња производа од гуме и пластичних маса	100,6	104,5	104,5	105,8	106,4	117,2	22 Manufacture of rubber and plastic products
23	Производња осталих производа од неметалних минерала	98,1	96,1	98,3	106,4	102,8	141,2	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24	Производња базних метала	97,1	95,0	98,8	112,9	103,5	141,6	24 Manufacture of basic metals
25	Производња готових металних производ, осим машина и опреме	99,8	101,3	103,4	99,3	100,8	160,0	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	100,0	100,0	102,0	101,6	124,7	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Производња електричне опреме	99,8	100,4	97,7	105,2	103,4	133,1	27 Manufacture of electrical equipment
28	Производња машина и опреме, д.н.	99,0	93,0	100,6	102,4	101,2	122,8	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	88,9	88,9	99,4	94,0	103,3	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
31	Производња намјештаја	100,2	104,6	103,1	111,3	110,6	123,5	31 Manufacture of furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	100,0	114,3	114,3	111,1	114,2	102,6	32 Other manufacturing
E	Снабдјевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	102,0	92,2	93,7	83,5	80,4	85,1	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38	Прикупљање отпада, дјелатности обrade и одлагања отпада; рециклажа материјала	102	92,2	93,7	83,5	80,4	85,1	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниције

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2023. години чине 154 производа. Сваког мјесеца прикупи се 557 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 185 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима на страном тржишту.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2016, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројекцијама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definitions

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2023 consists of 154 products. Each month 557 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

The questionnaire on producer prices is submitted monthly by 185 selected enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial division on the non-domestic market.

Nomenclature of Industrial Products in BH PRODCOM 2016 is used for calculating Producer Price Index of industrial products on the non-domestic market. This Nomenclature is based on Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of selected products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2015.

Припрема саопштења: Јасминка Милић
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Владике Платона бб – Тел. +387 51 332 700 – Директор Дарко Мулуновић, главни уредник – Излази мјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by: Jasminka Milić
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Vladike Platona bb – Tel. +387 51 332 700 – Director Darko Milunović, Editor in chief – Monthly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – **These data can be used provided the source is acknowledged**